

Derk Jan Eppink: Duitsland moet nu stoppen met moraalpolitiek en aan machtspolitiek gaan doen

Door [Derk Jan Eppink](#) - 25 februari 2025

Geplaatst in [Duitsland](#) - [Europa](#) - [Oekraïne](#) - [Verenigde Staten](#)

Europa is in de woelige wereld op drift geraakt omdat Duitsland de kluts kwijt was. Bij de Bondsdagverkiezingen is rood-groen weggestemd. Het initiatief ligt bij de CDU/CSU, met name bij hun kanselierskandidaat Friedrich Merz die zei: 'We hebben een functionerende regering nodig. De wereld daarbuiten wacht niet op ons. Duitsland is terug!' Dat laatste is te hopen.

Momenteel gedraagt Duitsland zich in de wereld als een klein land, zoals Nederland of Denemarken. Onzichtbaar, over het hoofd gezien maar vol goede bedoelingen. Het sterkste land van Europa ligt in de lappenmand en moet er snel uit. Amerikanen en Russen onderhandelen over de toekomst van Oekraïne, zónder Oekraïne. Deze week reizen de Franse president Emmanuel Macron en de Britse premier Keir Starmer naar Washington D.C. om met president Donald Trump te spreken. Duitsland zit thuis.

Bondskanselier Olaf Scholz (SPD) is een brave man maar zijn partij kreeg een enorme pandoering: het slechtste resultaat sinds 1890 toen de SPD in de Rijksdag kwam, tijdens het Duitse Keizerrijk. De partij van Friedrich Ebert, rijkspresident tijdens de Republiek van Weimar, Willy Brandt en Helmut Schmidt, beide bondskanselier in West-Duitsland, is gedegradeerd. Zij verloor flink in haar sterkste regio's, zoals het Roergebied. In Gelsenkirchen werd Alternative für Deutschland (AfD) zelfs grootste partij. Veelzeggend. De gewone man en vrouw hebben de SPD verlaten.

Derk Jan Eppink: Duitsland moet nu stoppen met moraalpolitiek en aan machtspolitiek gaan doen

Terug in de voorhoede

Met Friedrich Merz als bondskanselier kan het anders worden, maar hij moet eerst een coalitie vormen met de SPD. Dat kan nog even duren.

Duitsland moet echter terug in de voorhoede van Europa, met inzicht en zelfvertrouwen. Dat is de opgave voor Merz. Met een verlamd Duitsland wordt Europa een speeltuin voor andere, grotere machten in de wereld. Het zou goed zijn als Nederlanders wat meer vertrouwen in Duitsland tonen; het land meer zelfvertrouwen geven zodat het zelfbewuster wordt.

Duitsland leefde té lang in de illusie dat de wereld verbetert als je toegeeft en geld overmaakt. Dat heeft Christoph Heusgen, de voorzitter van de München Security Conference (MSC), onlangs gemerkt. De Amerikaanse vicepresident J.D. Vance gaf de zaal een koude douche met zijn kritiek op het Duitse migratiebeleid en de beperking van de vrijheid van meningsuiting. De kritiek bracht de gezapige congresgangers in ademnood.

Toen Heusgen de conferentie afsloot, zei hij: 'We moeten vrezen dat onze gemeenschappelijke basis niet meer zo gemeenschappelijk is.' Daarop barste hij in tranen uit. Het was echter dezelfde Heusgen, vertrouweling van ex-bondskanselier Angela Merkel, die in 2018 als Duitse ambassadeur bij de Verenigde Naties tijdens de Algemene Vergadering in lachen uitbarstte toen president Trump Duitsland waarschuwde voor de afhankelijkheid van Russisch gas via Nordstream 2. Hij zat er met de Duitse minister van buitenlandse zaken, Heiko Maas. Het lachen is hen intussen vergaan.

Sinds de invasie van Rusland in Oekraïne en de herverkiezing van Trump zit de wereld in een 'nieuw tijdperk'. Sommigen noemen dat 'geopolitiek', maar geografie is de basis van elke politiek, al sinds de oudheid. Alleen leefde Europa, en vooral Duitsland, in de veronderstelling dat 'Europese kernwaarden' de wereld zouden genezen. Europa gedroeg zich moreel superieur.

Macht versus moraal

Voorals Duitsland klampte zich onder de grote Europese landen vast aan 'waardenpolitiek'. Kleinere landen doen dat omdat ze weinig anders hebben om zich groter te maken. Duitsland, het bevolkingrijkste land van Europa, maakt zichzelf juist kleiner omdat het niet té groot wil lijken.

De verschillen tussen de Duitse droom en de échte wereld werden zichtbaar na de terugkeer van Trump. Drie grote mogendheden hebben nu dezelfde kijk op de wereld: de Verenigde Staten, Rusland en China.

1. Voor het trio is politiek per definitie machtspolitiek; de Duitse politiek gelooft vooral in moraalpolitiek.
2. De grote drie geloven in *hard power*; Duitsland in *soft power*.
3. Trump, Poetin en Xi Jinping denken unilateraal; de Duitsers multilateraal, en bepleiten een

Derk Jan Eppink: Duitsland moet nu stoppen met moraalpolitiek en aan machtspolitiek gaan doen

regel-gebaseerde wereldorde.

4. De drie presidenten, twee van hen 'president voor het leven', zien zichzelf als 'Sterke Man'; een concept waar Duitsland (begrijpelijk) moeite mee heeft.
5. De drie grote mogendheden denken puur in 'nationaal belang'. Duitsland denkt in 'gemeenschappelijke waarden', zoals klimaatbeleid.
6. De VS, Rusland en China zijn trots op hun legers. Een militair in Duitsland wordt gedefinieerd als 'Staatsbürger in Uniform'.
7. De grote drie zijn ideologisch 'anti-woke'; Duitsland werd in snel tempo 'woke'.

Wat voor Duitsland geldt, geldt ook voor Nederland maar het verschil is dat Duitsland het grootste land van Europa is, en 'Führung' moet laten zien, maar er zelf zenuwachtig van wordt.

Het is aan Merz, bondskanselier-in-spe, die rol te vervullen, zo snel mogelijk. Hij moet leiderschap tonen in Europa en op basis daarvan in gesprek gaan met grotere mogendheden. Het sleutelwoord is macht. De eerste test: Oekraïne.

Trump kleineert Zelensky

Trump en Poetin willen de kwestie Oekraïne onderling regelen, zonder de Oekraïense president Volodymyr Zelensky, die bruusk door Trump aan de kant werd geschoven. Hij deed dat op een botte manier, zoals hij dat ook deed in campagnetijd met rivalen in eigen land. In 2016 was Marco Rubio, senator uit Florida, presidentskandidaat, maar Trump maakte hem belachelijk als 'little Marco'. Rubio raakte bezweet en gaf het op, wat Trump niet belette hem intussen aan te stellen als minister van buitenlandse zaken. Na de afstraffing is Trump weer vriendelijk. Diplomatie werkt echter anders dan de praktijken in 'Saloon Donald'.

In de onderhandelingen rondom Oekraïne moet Merz zijn mannetje staan tegenover Trump. Merz kent de Amerikanen, hij was jarenlang de eerste man in Duitsland van de Amerikaanse vermogensbeheerder BlackRock. Daar moest hij denken in termen van macht/geld; niet moraal.

Volgens het voormalig hoofd van de Britse geheime dienst MI6, Sir Alex Younger, maakt Trump de fout te denken dat Oekraïne om 'grond' gaat. Echter, geen land heeft meer land dan Rusland. 'Het gaat Poetin niet om grond maar om de soevereiniteit van Oekraïne', zei Younger onlangs op BBC Newsnight. 'Poetin gaat door tot Oekraïne geen land meer is'. Aan de andere kant van de wereld kijkt de Chinese president Xi Jinping toe. Als Trump in Oekraïne miskleunt, wat betekent dat voor de Chinese aspiraties met Taiwan?

Duitsland en zijn nieuwe bondskanselier moeten weer leren denken in termen van Otto von Bismarck. In de *Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung (FAS)* van 22 februari merkte Jochen Buchsteiner op dat Europese NAVO-lidstaten wellicht de kosten van de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Europa op zich moeten nemen. Dat betekent, naast de nodige extra investeringen in defensie, een extra prijskaart. Dan rijst de vraag: wie gaat dat betalen?

Derk Jan Eppink: Duitsland moet nu stoppen met moraalpolitiek en aan machtspolitiek gaan doen

Polen bepleit een 'Europees Defensiefonds' naar het model van het Corona Herstelfonds, dat 800 miljard euro aan leningen op de kapitaalmarkt vergaarde. Veel Europese eurolanden hebben al een staatsschuld boven het maximum van 60 procent van het bbp: Duitsland zit op 63, Frankrijk op 113, Italië op 130. Nederland zit keurig onder de 50 procent.

Cultuuromslag in eigen land

Europa moet wennen aan de wereld van harde macht. Winston Churchill reisde in oktober 1944 naar Moskou om een 'geheim akkoord' te sluiten met Josef Stalin over verdeling van invloedssferen in Oost-Europa, bij voorkeur rond de 50/50. Toen het Sovjetleger in Berlijn stond, werd de verdeling heel eenvoudig: Oost-Europa 100/0 voor Stalin. Poetin is een bewonderaar van Stalin en herhaalt diens recepten.

Duitsland moet dus niet 'Holland spelen' maar weer deel uitmaken van de club grote landen, om zijn geopolitieke gewicht in de schaal te leggen. Tijd dat bondskanselier Merz begint met de 'cultuuromslag' in eigen land.

Eind 2024 verscheen 'Rechtsomkeert', het nieuwe boek van Derk Jan Eppink. Daarin schetst hij in heldere taal hoe zich in Europa, de Verenigde Staten en zeker ook in Nederland een politieke omwenteling voltrekt. Het boek verscheen bij Uitgeverij Blauwburgwal, kost € 22,95 en kan onder meer [HIER](#) worden besteld.

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar** met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. [Doet u weer mee?](#) Hartelijk dank!

WYNIA'S WEEK

Derk Jan Eppink: Duitsland moet nu stoppen met moraalpolitiek en aan machtspolitiek gaan doen

